

HMS-forum 2011

Thon Hotel Oslo Airport Gardermoen, 16.mars

Utfordringer innen HMS fram mot år 2015

En konsernleders betraktninger

Terje R. Venold, Veidekke ASA

Mitt utgangspunkt Levere – hvert kvartal

4. kvartal og året 2010
Investorpresentasjon
Torsdag 10. februar 2011

www.veidekke.no

www.veidekke.no

www.veidekke.no

www.veidekke.no

www.veidekke.no

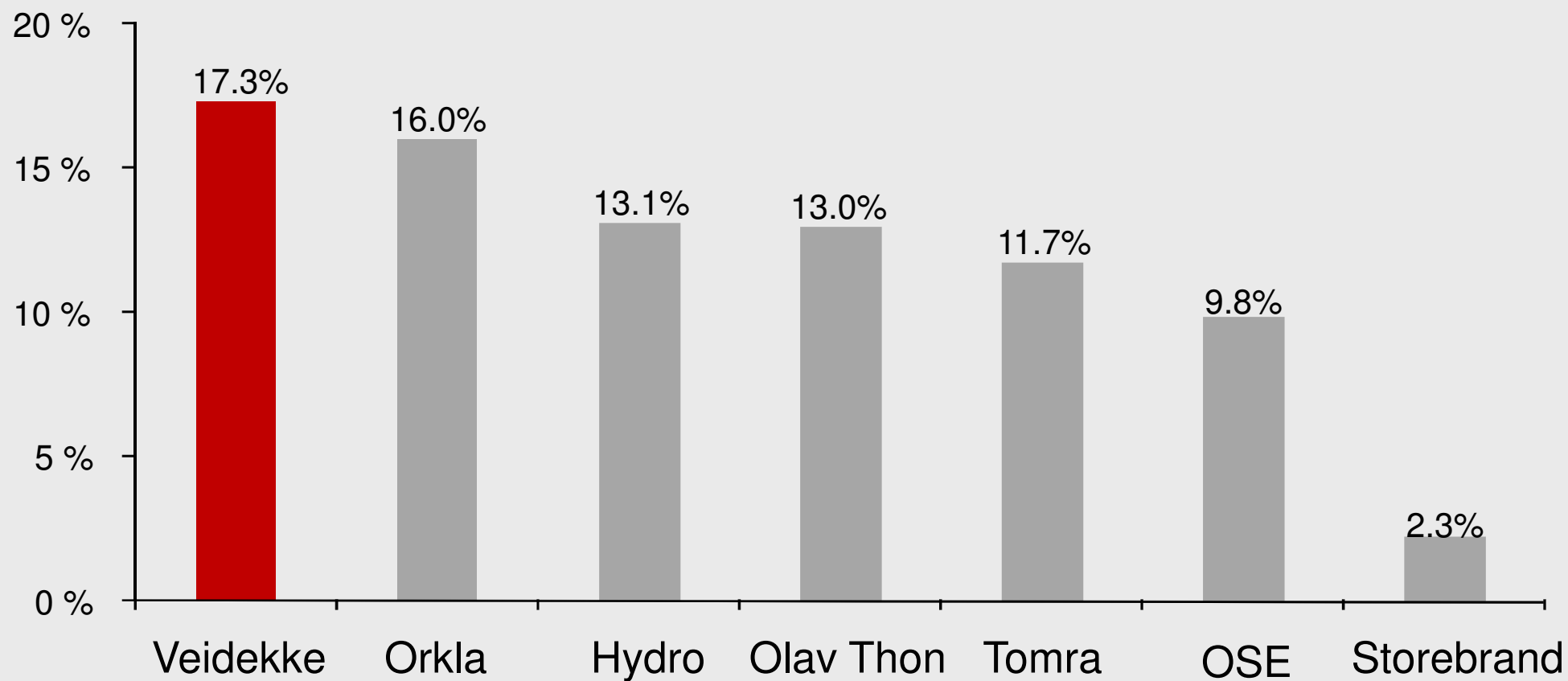

Mitt utgangspunkt

Avkastning på Oslo børs

Gjennomsnittlig årlig avkastning siden 1986

Mitt utgangspunkt HMS ikke et “sidehensyn”

- Et godt økonomisk resultat på et prosjekt hvor en medarbeider er kommet til skade, er ikke et resultat – det er en falitt!
- HMS er ikke et “sidehensyn” som også må ivaretas, men en integrert del av det vi arbeider mot

Disposisjon

- Kort om Veidekke
- HMS og kulturen
- Mål og resultater gjennom 20 år
- Hvordan vi arbeider med HMS
- Neste generasjon HMS-arbeid
- Et godt arbeidsmiljø

Kort om Veidekke

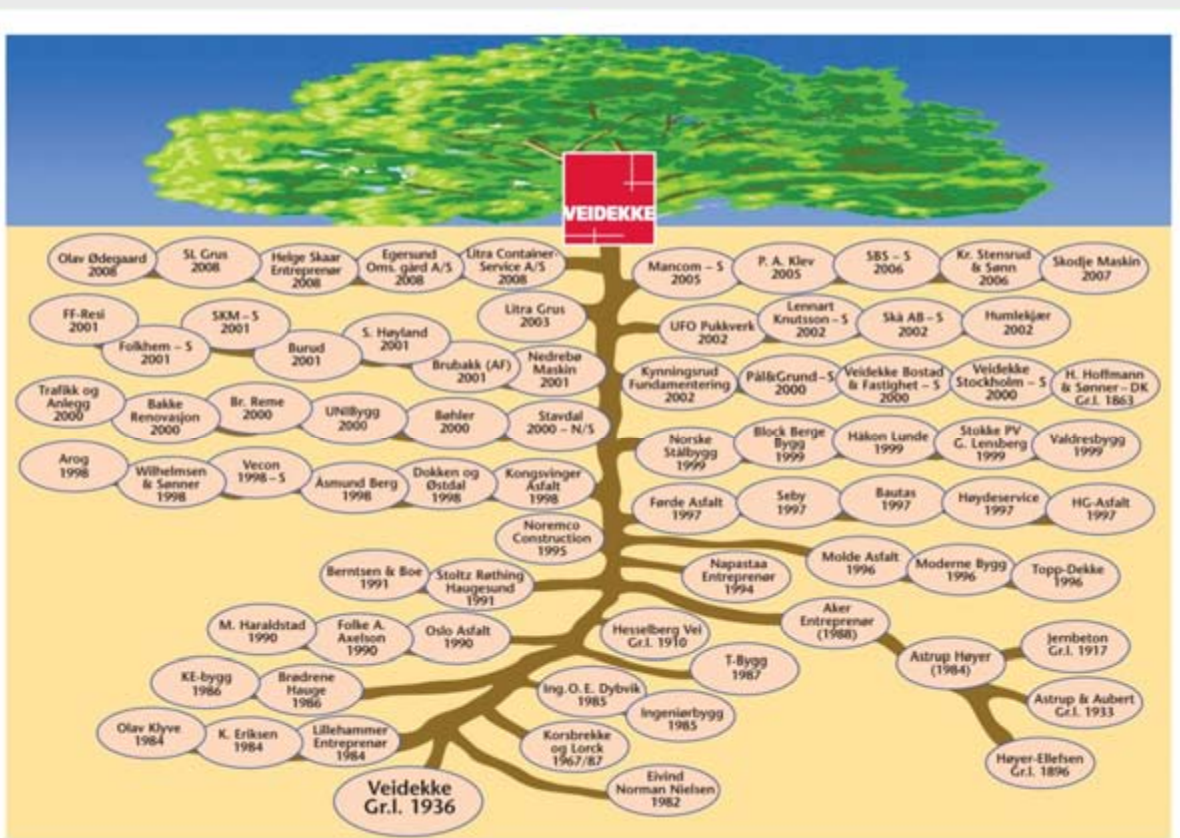
Det startet med veidekker i 1936

Brostenslegging før 2. verdenskrig

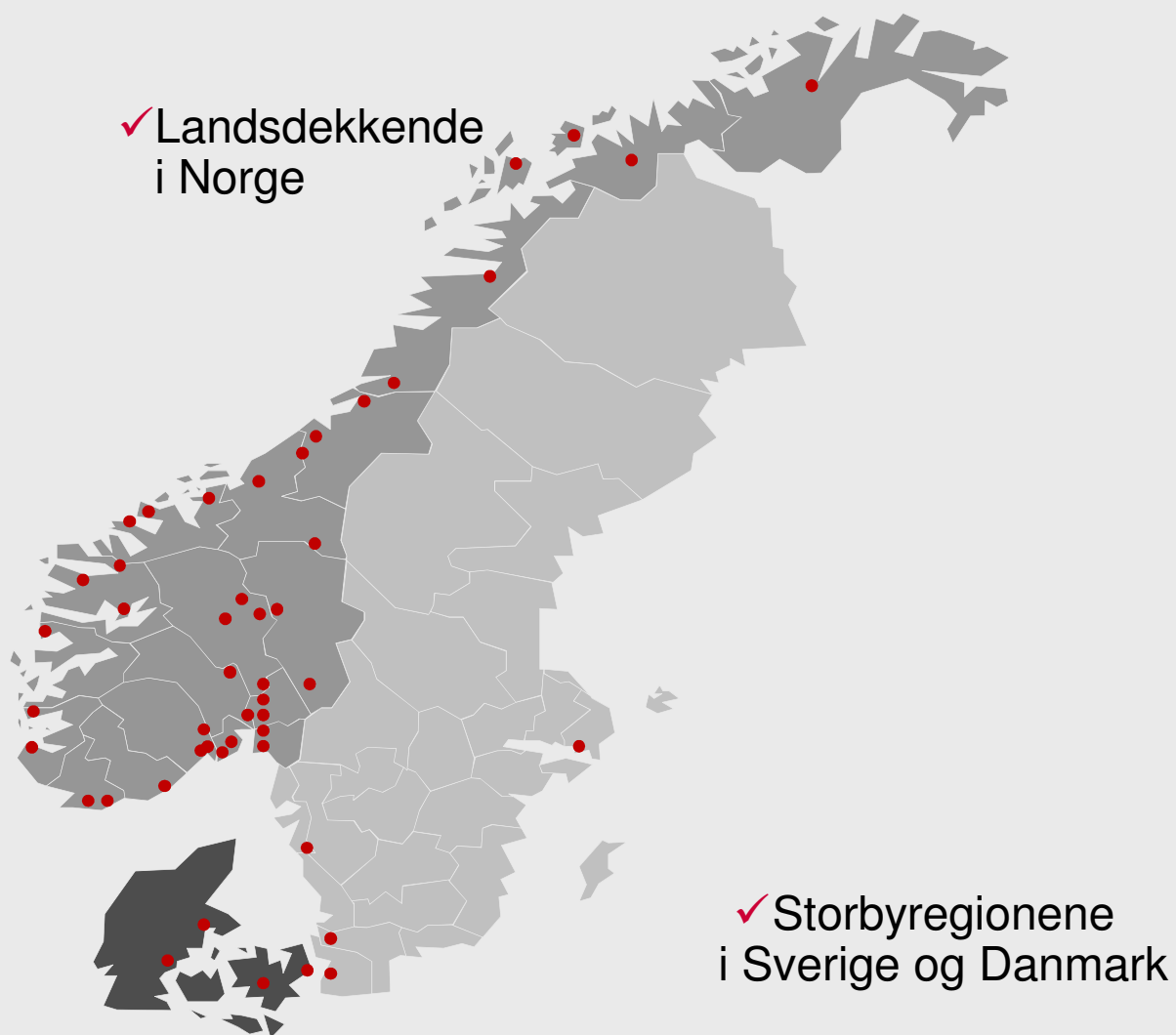
- Det hele startet med gatestensproduksjon i Østfold
- Legging av gatesten i Oslo-området
- Ingen aktivitet under 2. verdenskrig
- En næring preget av kontinuerlig vekst fra 1945
- Ansatte inn på eiersiden på 60-tallet

Kort om Veidekke Vekst og utvikling

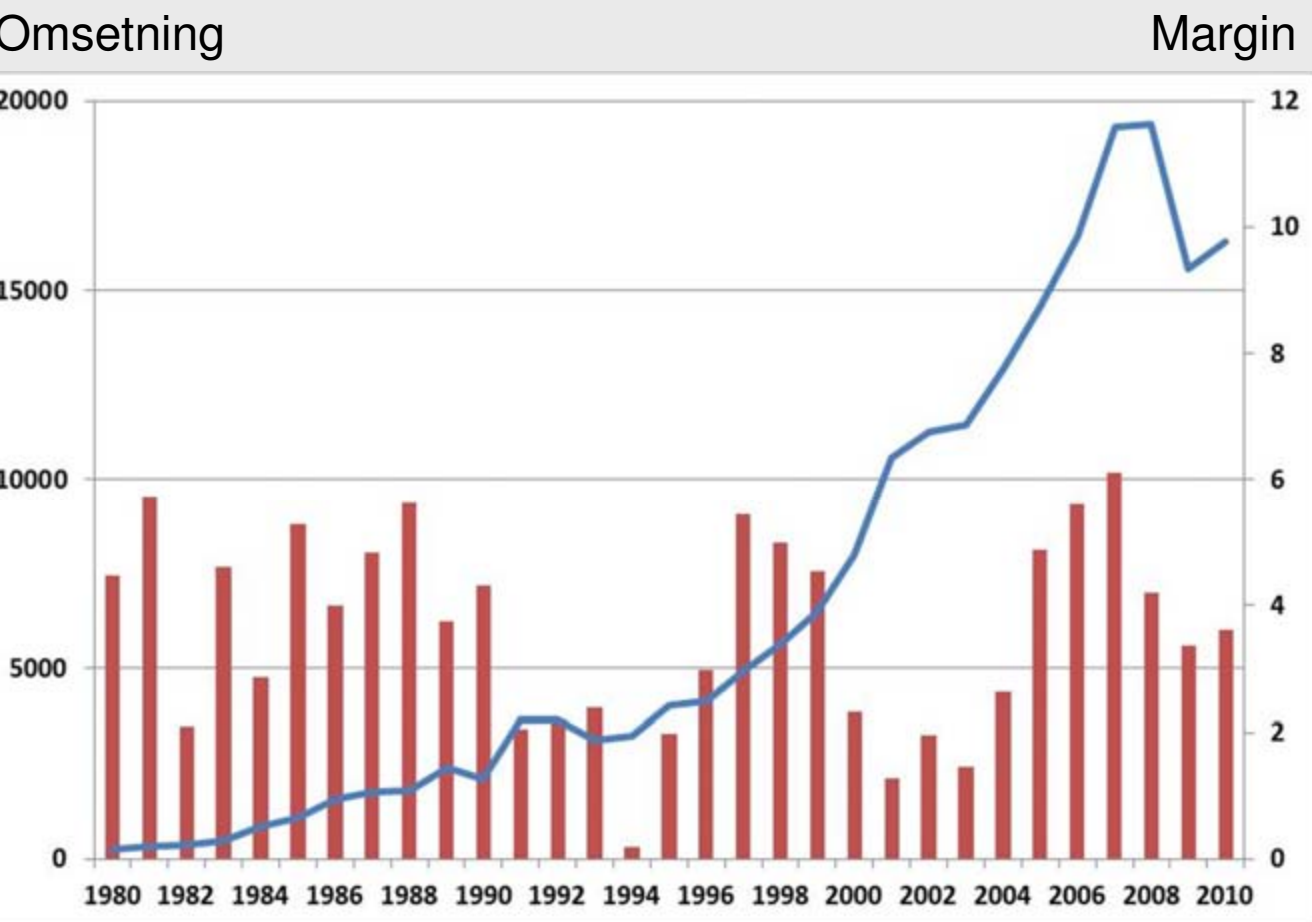
- Etablert i 1936
- Børsnotert i 1986
- Mer en 80 oppkjøp/fusjoner
- Vokst fra 400 ansatte i 1980 til 6350 ansatte i dag
- Skandinavias fjerde største entreprenør og eiendomsutvikler
  - Ledende i Norge
- Eneste av de ledende i Norden som er norskkontrollert

Kort om Veidekke Skandinavisk aktør

Kort om Veidekke

75 år uten underskudd

- Aldri hatt underskudd
- Foregangsbedrift innen økonomi og HMS
- Et sterkt og godt tillitsmannsapparat
- Involvering av medarbeidere
- Ansatte som betydelige eiere
  - 55% av medarbeiderne eier 20% av selskapet

Hva skjer på våre byggeplasser?

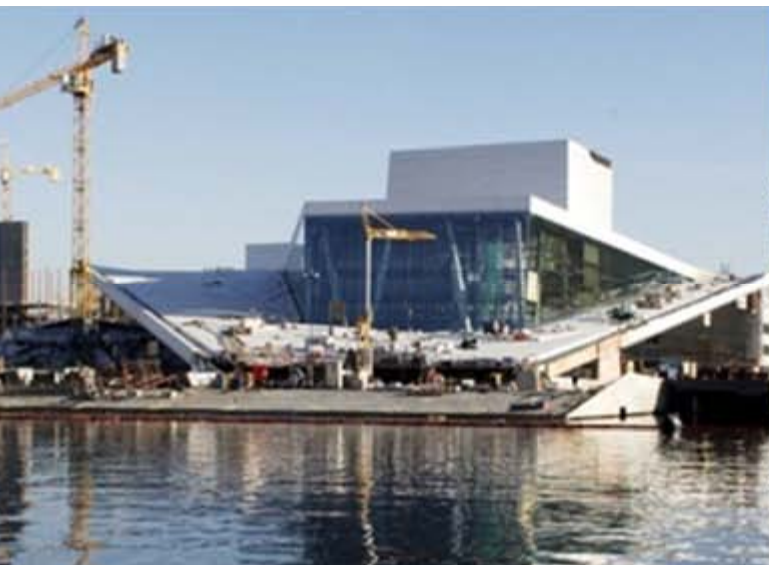

- Ingen faste arbeidsplasser
- Organisasjonen bygges opp og ned for hvert prosjekt
- Fysisk krevende
- Værutsatt
- Utfordrende arbeidsmiljø
  - Arbeider i høyden
  - Mange farlige stoffer
- Næringen har i alle år vært av de mest skadeutsatte

- Stiller helt spesiell krav til vårt HMS-arbeid

Kort om Veidekke Samfunnsbygger

Disposisjon

- Kort om Veidekke
- **HMS og kulturen**
- Mål og resultater gjennom 20 år
- Hvordan vi arbeider med HMS
- Neste generasjon HMS-arbeid
- Et godt arbeidsmiljø

HMS og kulturen

Tuftet på verdier

- Veidekkes utvikling har vært tuftet på verdier
  - Opptre ordentlig
  - Gjøre rett og skjell for seg

- Det utviklet seg en sterk bedriftskultur
  - Medeierskap
  - Involvering av medarbeiderne

HMS og kulturen

HMS del av kulturen

- Fremgang i HMS-arbeidet er nært knyttet til våre verdier og vår involverende arbeidsform
- HMS er en del av kulturen

Disposisjon

- Kort om Veidekke
- HMS og kulturen
- **Mål og resultater gjennom 20 år**
- Hvordan vi arbeider med HMS
- Neste generasjon HMS-arbeid
- Et godt arbeidsmiljø

Mål og resultater

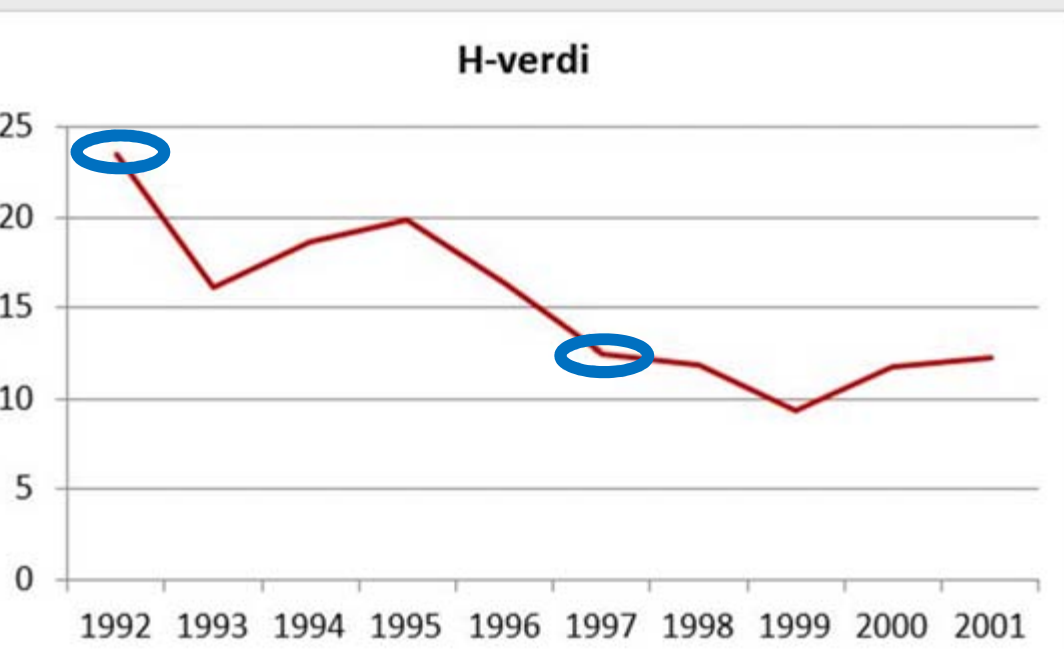
Mitt personlige utgangspunkt

- Med så mange dødsulykker og alvorlige skader i næringen, skulle statistisk én av våre ansatte eller underentreprenører
hver 12. måned miste livet...
hver 4. måned få varige mén
på en av Veidekkes arbeidsplasser i Norge

Mål og resultater

Nye standarder

H-verdi: Antall fraværsskader
pr. million arbeidede timer

- Vi satte oss som mål å halvere skadefrekvensen og lyktes
- Fra 1992 til 1997 sank H-verdien fra 25 til 12
  - Takket være en bevisstgjøring i hele organisasjonen og systematisk innsats
- Med dette satte vi nye standarder for næringen i Norge

Mål og resultater

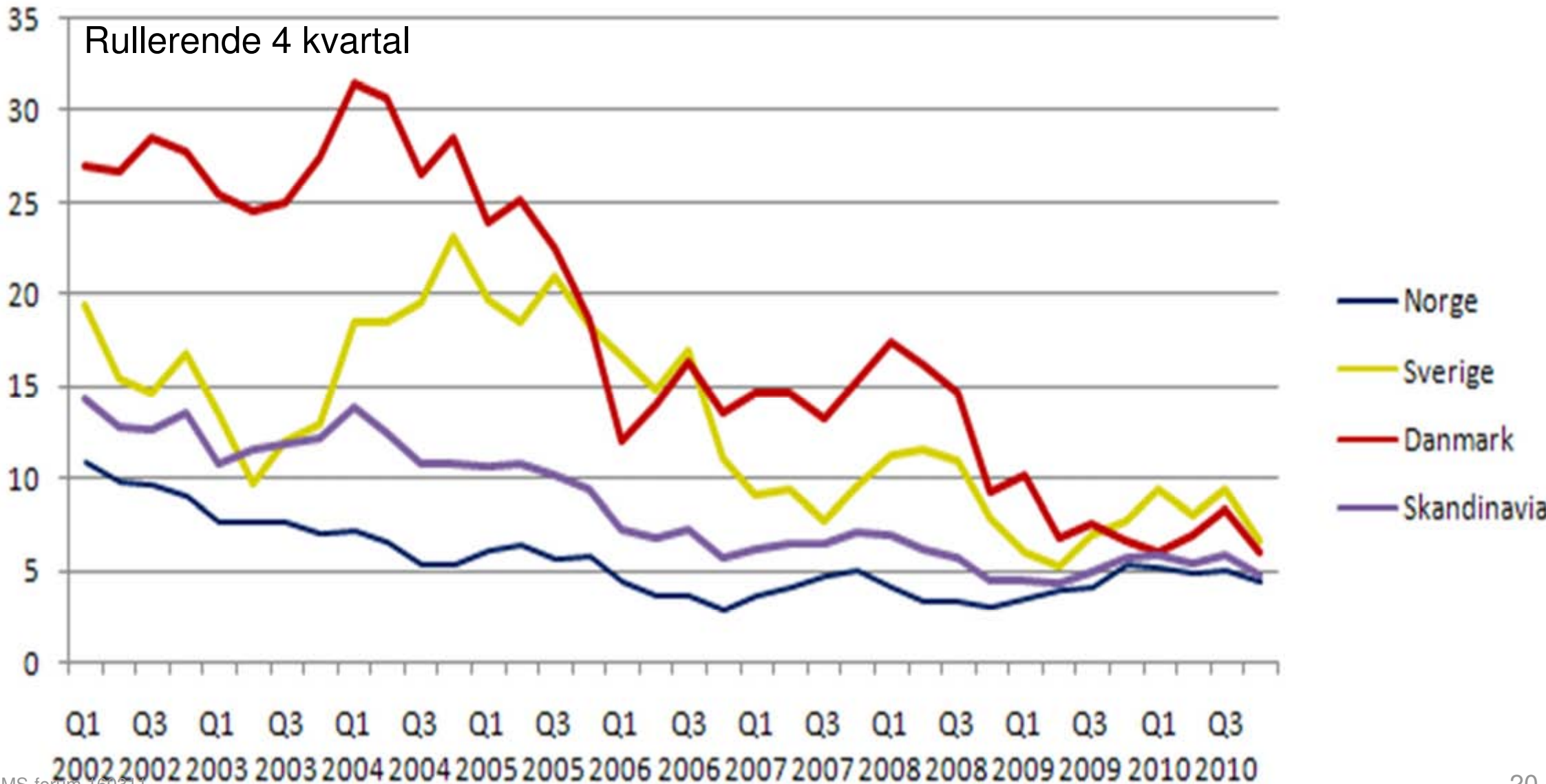
Ambisjonene heves

- Fra begynnelsen av 2000-tallet var vi blitt en skandinavisk aktør med omfattende virksomhet både i Danmark og Sverige
- Her lå skadetallene vesentlig høyere
- Vår danske og svenske virksomhet tok fatt på en prosess lignende den vi tidligere hadde gjennomført i Norge
- Målet var å bringe H-verdien under 5 for konsernet som helhet
- Resultatene er heller ikke uteblitt

Mål og resultater

H-verdi Veidekkekonsernet

Disposisjon

- Kort om Veidekke
- HMS og kulturen
- Mål og resultater gjennom 20 år
- **Hvordan vi arbeider med HMS**
- Neste generasjon HMS-arbeid
- Et godt arbeidsmiljø

Vårt HMS-arbeid

Krever engasjement og ressurser

- Vi har et nært samspill med våre tillitsvalgte om HMS
- Vi når heller ikke våre mål uten en betydelig innsats fra stab- og støtteapparat
  - Fra verneombud, HMS-faglig personale og, ikke minst, en aktiv og meget god Bedriftshelsetjeneste
  - Vi driver også en omfattende skolering bl.a. gjennom Veidekke-skolen
- Men HMS er ikke minst et leder- og linjeansvar
  - Alle våre lederutviklingsprogrammer har med HMS som tema
- Et godt HMS-arbeid krever tid og ressurser og fremfor alt

Engasjement fra toppledelsen og utover i hele organisasjonen

Vårt HMS-arbeid Øverst på agendaen

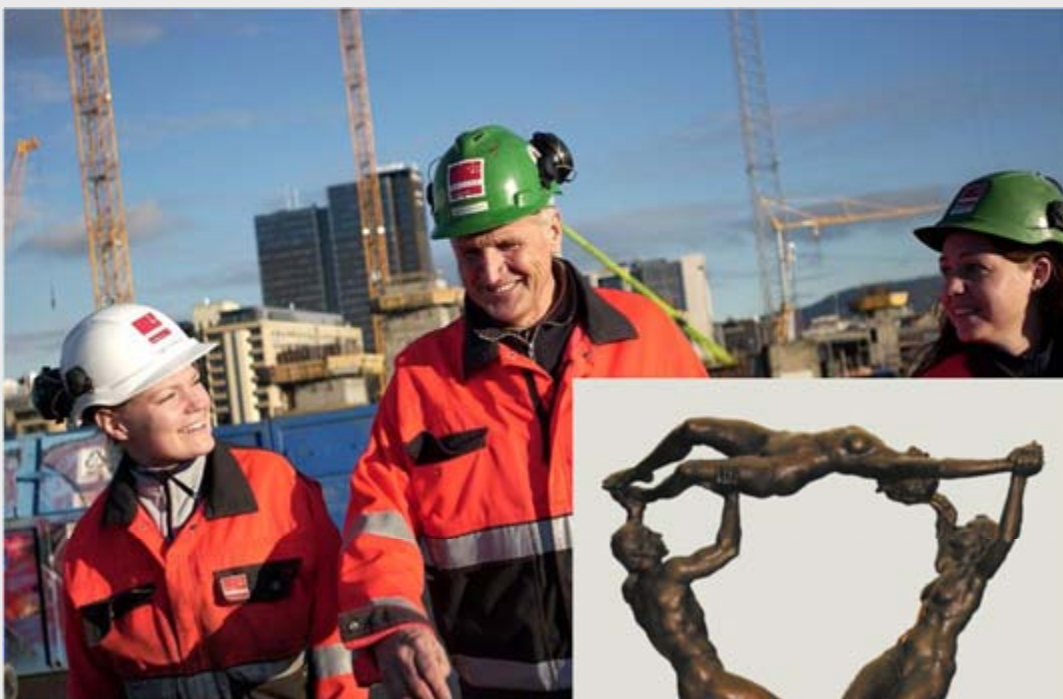
UØNSKET HÆNDELSE	REGION:	SKADE:	DATO:
	AANL.EU ØST	02-04	29-01-04
BESKRIVELSE AF HÆNDELSEN INCL. FORHOLD I OMGIVELSENE, ARBEJDSITUASJONEN SOM EVT. VAR MEDVIRKENDE TIL HÆNDELSEN. Under optøring af sne og is på et betondek, får man antændt en "gammel fuglerede" eller lignende under eksisterende facadebekledning. Der opstår regudvikling i hulrummet mellem betonvæg og facadebekledning og der iværksættes slukning med pulverslukker og vand- og brandvæsen alar. I samarbejde med brandvæsen alar tager skade.			
SIKKERHEDSGRUPPENS Det indskræpes at der holdes brandbare materialer ved dig understreges vigtigheden af varmt arbejde.			
SÆT KRYDS I HÆNDELSEN			
☐	☐	☐	☐
UDFYLD VENLIGST NEDEN INDSENDT AF: J. J. J. SENDES TIL REGIONAL BIR			

- HMS øverst på agendaen
- God planlegging
  - Sikker Jobb Analyse
- Rapportering av uønskede hendelser
- Fraværsoppfølging
- Flere yrkesaktive år
  - Seks ukers betalt permisjon for arbeidstakere over 62 år

Vårt HMS-arbeid

Bredde i tiltakene

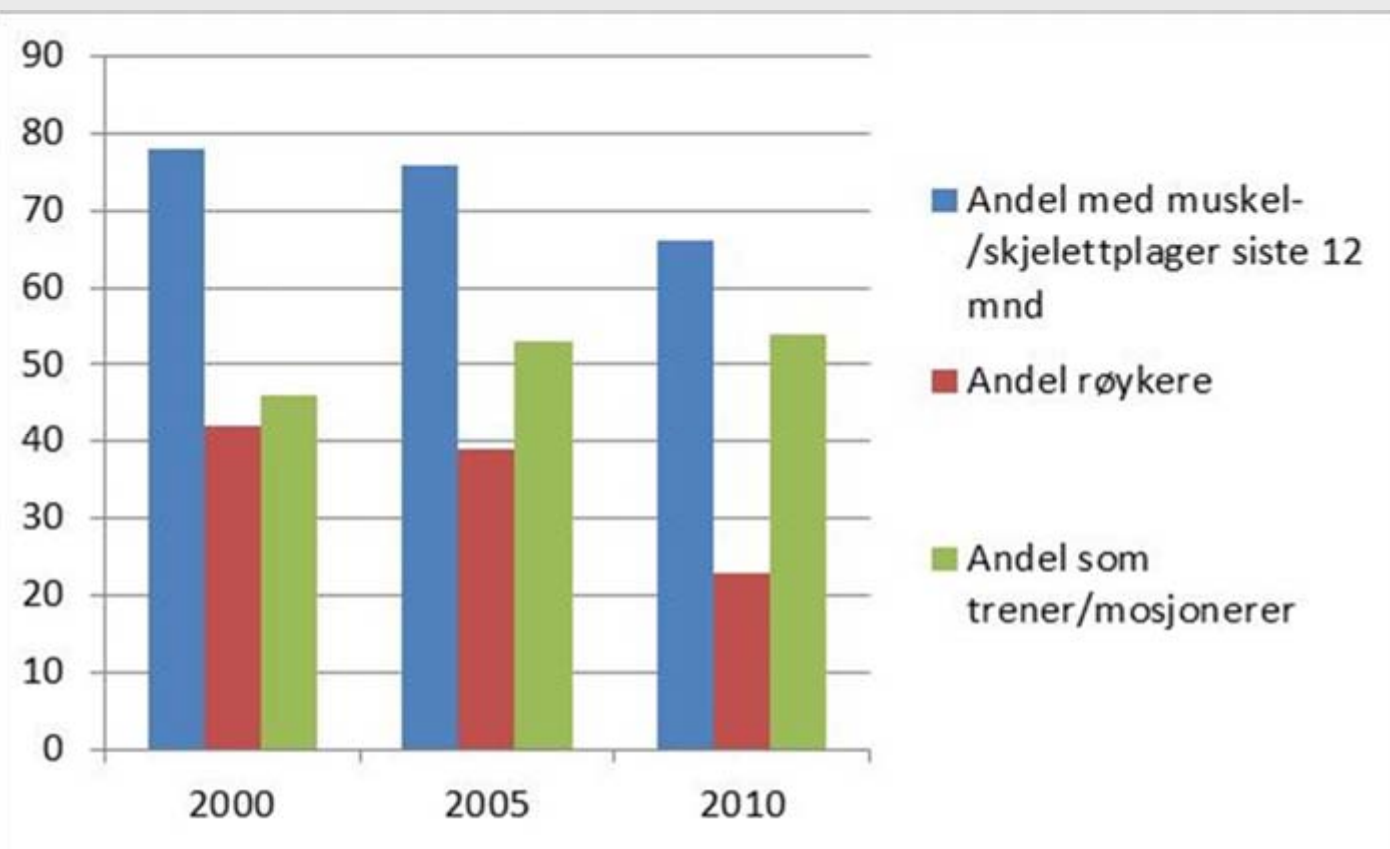

Konsernets HMS-pris

- IA-avtaler
- HMS-pris siden 1997
  - Anerkjennelse av innsats og resultater
- Aktiv Bedriftshelsetjeneste
  - Forebygging av belastningslidelser
  - Røykesluttkurs
  - Regelmessige arbeidshelseundersøkelser
  - Trivselsundersøkelser

Arbeidshelseundersøkelser 2010

Innsats gir resultater

Kilde: BHT Arbeidshelseundersøkelser

- Ansatte i Veidekkes norske virksomhet innkalles til arbeidshelseundersøkelse hvert 3. år
- Undersøkelsene omfattet i 2010 1284 ansatte
  - 792 håndverkere
  - 492 funksjonærer

Arbeidshelseundersøkelser 2010

Positivt

POSITIVT

- God trivsel
- God tilgang på utstyr og hjelpemidler
- Betydelig nedgang i andel som røyker
- Flere trener/mosjonerer
- Få ansatte med hudplager

Arbeidshelseundersøkelser 2010

Forbedringsbehov

- Forbedring av planlegging og tilrettelegging på arbeidsplassen (spesielt håndverkere)
  - Systematisk bruk av involverende planlegging

- Mer fokus på forebygging av muskel/skjelettplager på arbeidsplassen
  - Systematisk bruk av jobbanalyse for ergonomiske arbeidsforhold
  - Systematisk bruk av ergonomisk vernerunde

Vårt HMS-arbeid

Vårt HMS-arbeid de siste 20 årene

- Fra tilleggsprosess til en mer integrert prosess
- Skadenivået er redusert betraktelig
- Vi har en høy standard på arbeidsmiljøet
- Bygget opp en betydelig HMS-kompetanse både i linje og stab
- Veidekke har satt HMS-standard i bransjen, i hvert fall i Norge

Vårt HMS-arbeid

Vi må tenke nytt

- En betydelig innsats gjennom mange år har gitt resultater
- Likevel er vi fortsatt ikke kommet dit vi ønsker
  - Skadenivået i konsernet er fortsatt for høyt
  - Vi har mange alvorlige hendelser
  - Altfor få håndverkere når pensjonsalderen i Veidekke og bransjen
- Vi skal opprettholde det gode HMS-arbeid som daglig utføres
- Men vi må også tenke nytt og gjør ting annerledes enn i dag
- Vi har derfor satt i gang det vi kaller “Neste generasjon HMS-arbeid“

Disposisjon

- Kort om Veidekke
- HMS og kulturen
- Mål og resultater gjennom 20 år
- Hvordan vi arbeider med HMS
- **Neste generasjon HMS-arbeid**
- Et godt arbeidsmiljø

Neste generasjon HMS-arbeid

Utgangspunkt

Noen fakta

- En H-verdi på 5 for egne ansatte tilsvarer ca. 60 skader i året
  - I tillegg kommer skader som ikke medfører fravær
  - Samlet har vi 250 skader i året (H2)
  - I tillegg kommer skader hos våre underentreprenører
  - Vi har mange alvorlige hendelser

- Arbeidet med helse og arbeidsmiljø er mindre systematisk og innarbeidet

Neste generasjon HMS-arbeid

Mitt HMS-mål for Veidekke

- At ingen blir skadet eller syk av å arbeide i Veidekke
  - Det betyr et skadefritt Veidekke
- At vi oppnår flere gode arbeidsår for alle
- At vi har en arbeidsplass med de mest motiverte og entusiastiske medarbeiderne

- Dette må være mål for så vel oss selv som våre kollegaer hos leverandører og underentreprenører

Neste generasjon HMS-arbeid

Mål 2015

Sikkerhet

- Vi skal fokusere på det totale antall skader
- Målet er en H2-verdi på maks. 4 for arbeider i regi av Veidekke
  - Dette vil i snitt kreve en forbedring på 25 % per år
- Vårt langsiktige mål ligger fast
  - Et skadefritt Veidekke

Helse og arbeidsmiljø

- Flere gode arbeidsår for alle

Neste generasjon HMS-arbeid

Vår strategi

For å bringe risikonivået til et betydelig lavere nivå i hele konsernet er vår hovedstrategi

- Å øke risikoforståelsen
  - Alle som jobber i og for Veidekke skal forstå og kunne håndtere den risikoen arbeidet omfatter
- Tydelig ledelse
  - HMS-styring og HMS-ledelse
- Alle ansatte og UE må kjenne og ta sitt ansvar
- UE skal involveres på lik linje med oss selv

Neste generasjon HMS-arbeid

Tiltak som skal gjennomføres i alle enheter

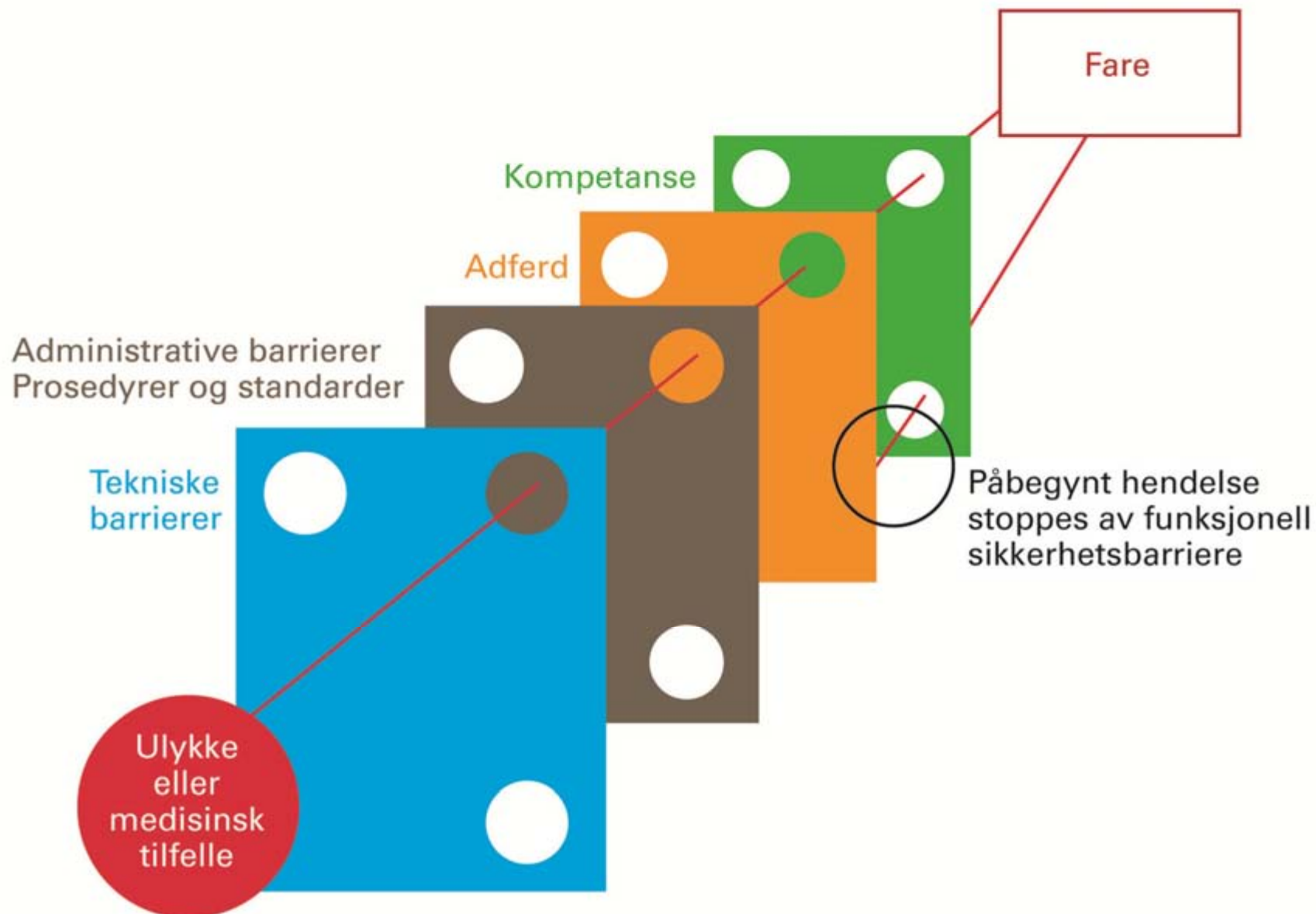

- Kompetansekrav til alle som arbeider i og for Veidekke
- Etablere barrieretenkning

Neste generasjon HMS-arbeid

Viktige HMS-barrierer

Neste generasjon HMS-arbeid

Eksempel fra Mongstad (1)

Saken

- 21. februar i år. Veidekke har oppdrag for Statoil og en underentreprenør skal utføre grunnarbeider i en grøft
- I grøften er det strømkabler med 400 volts spenning som er godt synlige. En grunnarbeider bruker spett i grøften og treffer kableen
- Deler av spettet smelter, uten at grunnarbeideren får strøm i seg
- Grunnentreprenøren varsler hendelsen som en materiell skade på kableen
- Veidekkes undersøkelser avdekker at dette var en meget alvorlig hendelse med potensielt fatale konsekvenser
- Veidekkes byggeplassledelse initierer skadeoppfølging

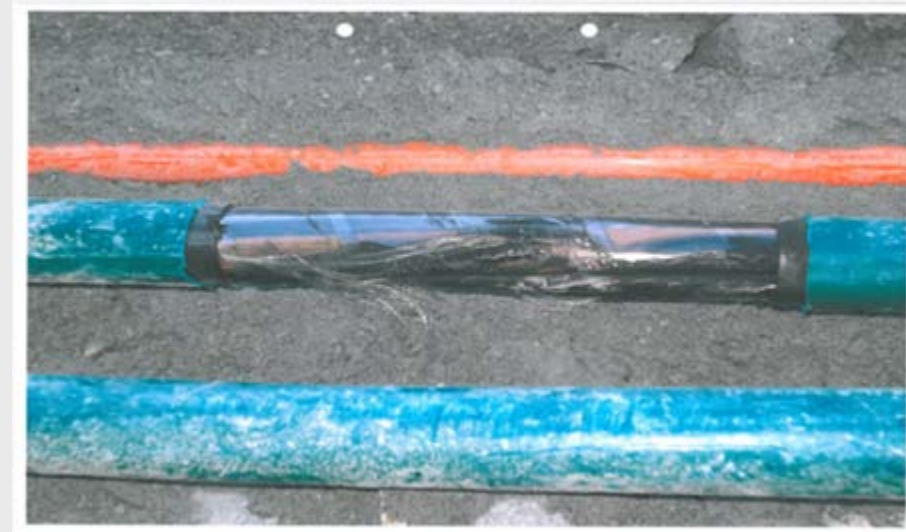
Neste generasjon HMS-arbeid

Eksempel fra Mongstad (2)

Saken, forts.

- Det var gjennomført oppstartsmøte med ledelsen for alle involverte parter forut for arbeidene
- Alle involverte visste at kablene var strømførende, men grunnarbeideren var ny i faget ...
- ... uten at anleggsleder for Veidekke eller anleggsleder for grunnentreprenøren visste dette

Neste generasjon HMS-arbeid

Årsaker til hendelsen

■ Menneskelig

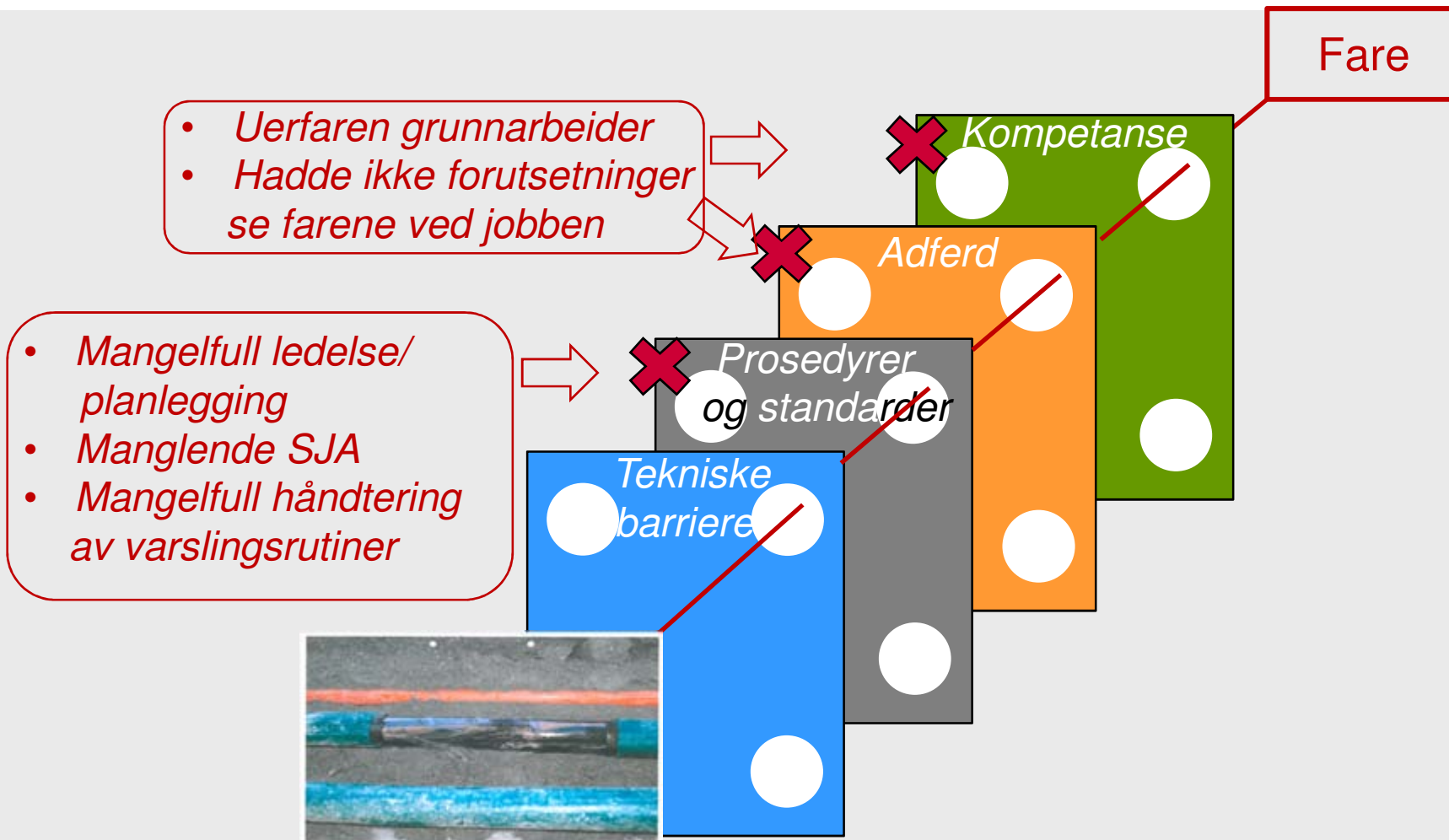
- Feilvurderte risiko
- Manglende kompetanse
- Manglende erfaring med arbeidsoppgave

■ Organisatorisk

- Uerfaren grunnarbeider var satt til oppgaven
- Han hadde ikke forutsetninger for å se farene ved jobben
- Manglende Sikker Jobb Analyse
- Mangelfull ledelse/planlegging
- Mangelfull håndtering av varslingsrutiner

Neste generasjon HMS-arbeid

Manglende barrierer

Neste generasjon HMS-arbeid

Hva kan vi lære?

- Det finnes ingen snarveier til sikkerhet
- Vi har systemer og rutiner, men de må brukes

Av alle, og til enhver tid!
Det dreier seg om holdninger

Neste generasjon HMS-arbeid

Tiltak som skal gjennomføres i alle enheter

- Kompetansekrav til alle som arbeider i og for Veidekke
- Etablere barrieretenkning
- Lære av de alvorlige hendelsene
- Måling for forbedring (HMS-budsjett)

Neste generasjon HMS-arbeid

Hvorfor er HMS så viktig?

- Først og fremst fordi det handler om verdier og respekten for individet
- Det skaper et utrolig sterkt og godt arbeidsmiljø
- Derneft vil det gi oss konkurransefordeler
  - Det påvirker direkte kvalitet, produktivitet og økonomi

Disposisjon

- Kort om Veidekke
- HMS og kulturen
- Mål og resultater gjennom 20 år
- Hvordan vi arbeider med HMS
- Neste generasjon HMS-arbeid
- **Et godt arbeidsmiljø**

Et godt arbeidsmiljø

Fundamentet

- HMS-arbeidet har sitt fundament i et godt arbeidsmiljø
    - Gjelder både helse og sikkerhet
  - Et arbeidsmiljø som
    - er inkluderende
    - er opptatt av den enkeltes helse og velferd
    - har nulltoleranse for mobbing
    - forebygger fravær og følger opp de som er sykmeldt
    - tenker sikkerhet i alle arbeidsoperasjoner.
-
- Det er et felles ansvar for alle på arbeidsplassen å bidra

Et godt arbeidsmiljø

Lederens ansvar

- Det hviler et særlig ansvar på lederen
  - Det er han, eller hun, som setter tonen
- Det er lederen som har ansvaret for å se helheten i det som skjer på arbeidsplassene
  - For produksjon, fremdrift og økonomi
  - Men også for helse, sikkerhet og et godt arbeidsmiljø
- Dette ansvaret kan ikke delegeres

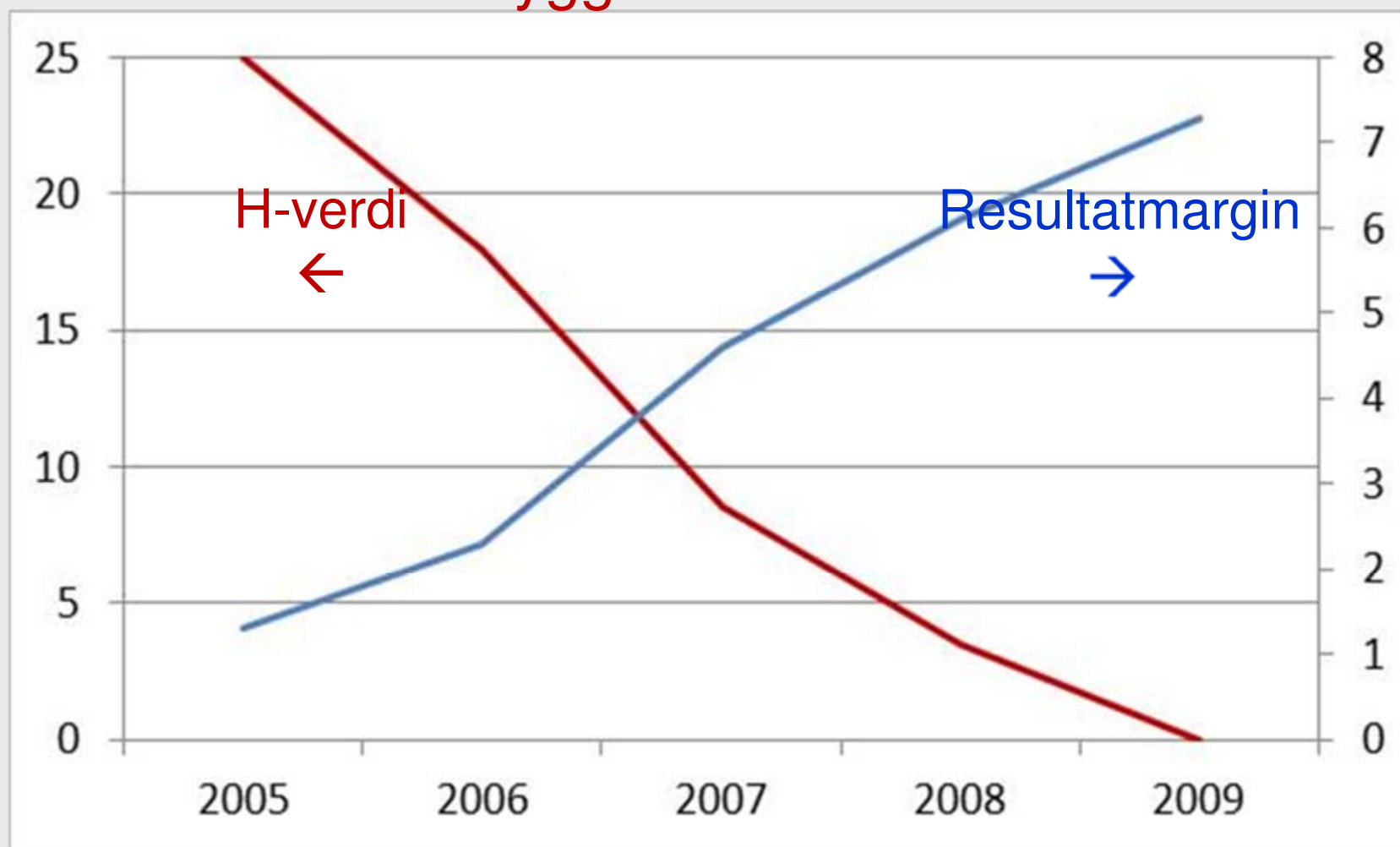

- Vår egen erfaring er entydig
  - Et godt arbeidsmiljø og gode økonomiske resultater henger nøye sammen.

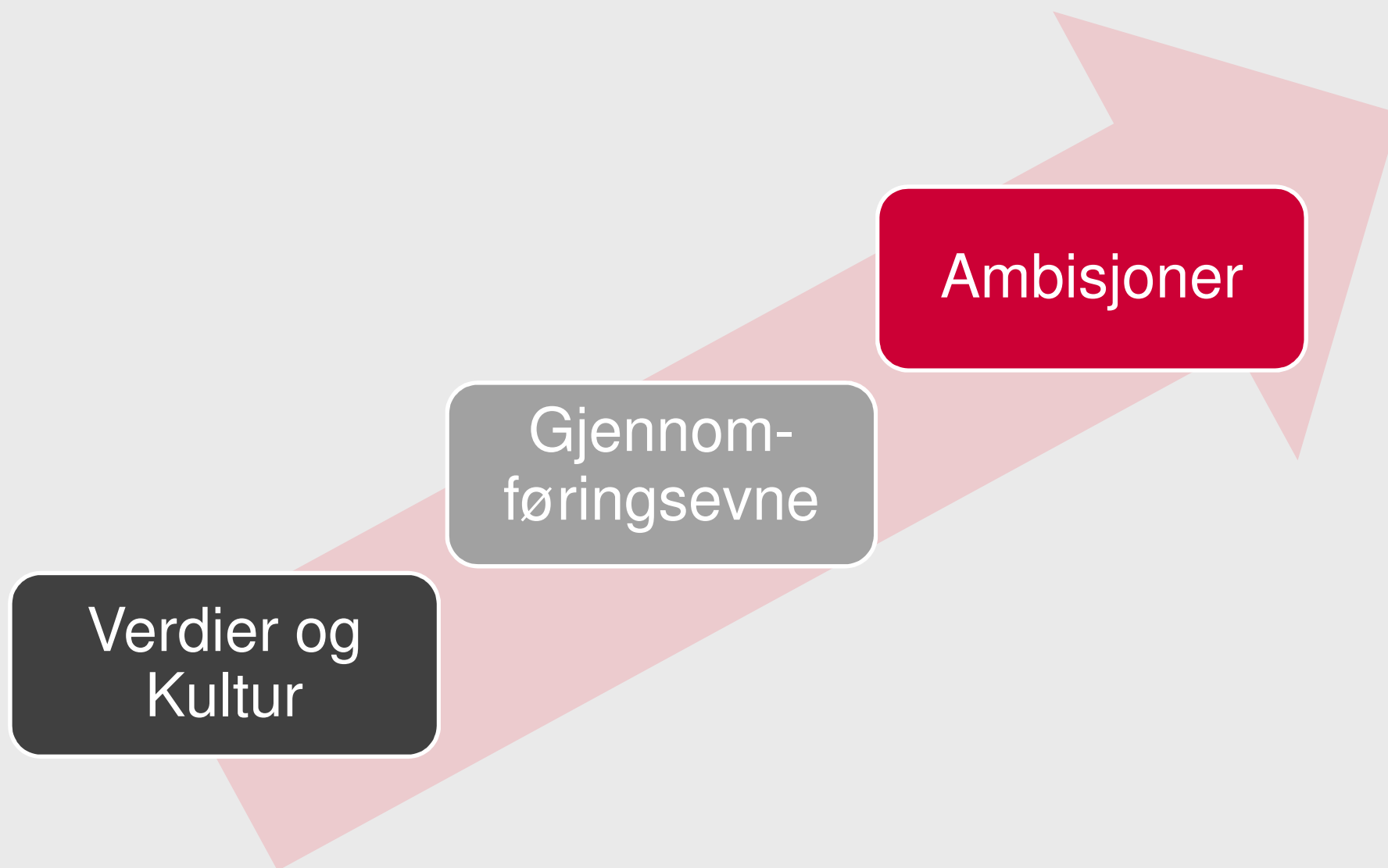
Et godt arbeidsmiljø Økonomi og HMS henger sammen

Bygg Stockholm

Et godt arbeidsmiljø
Veien til varige resultater

Et godt arbeidsmiljø
Verdiskapende samspill

“Veidekke er en idé om samspill mellom mennesker for å skape verdier“

Et godt arbeidsmiljø

Et godt arbeidsmiljø er livsnerven

- Livsnerven for det verdiskapende samspillet er et arbeidsmiljø som ivaretar våre medarbeideres helse og sikkerhet
- Å sikre dette har vært en sentral oppgave for oss gjennom alle år
- Det vil bli enda viktigere fremover

*Det handler om mennesker
i samspill*

Terjes tanker

HMS - alltid øverst på agendaen

01.12.2009 [Abonnér på RSS](#) www.veidekke.no

Er det noe jeg er mer opptatt av enn de økonomiske resultatene i Veidekke, så er det hva vi oppnår av forbedringer innen området helse, miljø og sikkerhet (HMS). Dette både fordi vi vet at HMS-statusen i Veidekke direkte påvirker de økonomiske resultater, men mest av alt fordi vi ikke kan akseptere at noen blir skadet i Veidekke og fordi vi ikke har rett til å bruke opp kroppen til folk. Dette vil da også stå i sentrum når jeg i dag innleder på Veidekkes HMS-samling.

Terje R. Venold (60) er konsernsjef i Veidekke. Her har han vært ansatt siden 1981, først som økonomisjef, siden økonomidirektør og viseadministrerende direktør frem til han i 1989 ble ansatt som den tredje konsernsjefen i Veidekkes historie.

Les mer...

Isfjellet

SIKKERHETSINDIKATORER

Dødsulykker

Skader med fravær, fra og med dagen etter skaden

Skader med alternativ til sykmelding

Skader med medisinsk behandling uten fravær

H₂

H₂ UE

H₂ UE

H₂ UE

Desember 2009

Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
30	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10

SISTE INNLEGG

- [Vi forventer redelighet](#) →
- [Vernerunde på regjeringsbygg R6](#) →
- [Inntrykk fra roadshow](#) →
- [En dansk suksesshistorie](#) →
- [Posisjonert for vekst](#) →